

מדינת ישראל

בעניין:

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

רחוב מנחם בגין 154, תל אביב 6492107

טלפון: 073-3924600, פקס: 03-5163093

המבקשת (המאשימה);

- נ ג ד -

בנימין נתניהו

באמצעות עוה"ד בעז בן צור, ישראל וולנרמן,

דקלה סירקיס, כרמל בן צור ואסנת גולדשמידט-שרייר

מרח' הארבעה 28, תל אביב

טל: 03-7155000; פקס: 03-7155001

ובאמצעות עוה"ד עמית חדד, נועה מילשטיין,

אביחי יהוסף ויאיר לשם

מרח' ויצמן 2 (בית אמות), תל אביב

טל: 03-5333313; פקס: 03-5333314

המשיב (נאשם 1);

השלמת טיעון ביחס לבקשת המאשימה לתיקון כתב האישום בדרך של

הוספת עדי תביעה

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מתכבד המשיב להגיש את השלמת טיעונו ביחס לבקשת המאשימה מיום 13.4.2022 לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת שלושה עדי תביעה (להלן: **הבקשה**).

בהתאם לאמור בתשובה לבקשה ובהשלמת טיעון זו, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את הבקשה.

ואלה נימוקי ההתנגדות:

א. פתח דבר

1. לטענת המאשימה, השלמת החקירה החלה כאשר עדת התביעה הדס קליין טענה בפני גורמים בפרקליטות כי לא סיפרה בעשר חקירותיה במשטרה עובר להגשת כתב האישום, על שלושה אירועים נוספים ומוכחים בהם לטענתה העניקו אנשי העסקים מילצ'ן ופאקר תכשיטים לגב' שרה נתניהו, רעייתו של המשיב.
2. אירועים אלו נחקרו באופן **חלקי ביותר** במסגרת השלמת חקירה שהתקיימה בין התאריכים 11.10.2021 ל- 15.11.2021 – **כחמישה חודשים עובר להגשת הבקשה לתיקון כתב האישום**.
3. במסגרת השלמת החקירה, נגבו הודעות מעדי התביעה הדס קליין, יונתן חסון ואסתר קנר ז"ל שנפטרה ביום 7.3.2022, ונגבו הודעות מארבעה אנשים נוספים, שלושה מתוכם המאשימה מבקשת להוסיף לרשימת עדי התביעה (להלן: **העדים נוספים**).

4. במאמר מוסגר נזכיר, כי ביום 16.11.2021 התקיים דיון בפני המותב הנכבד, שנפתח בהתייחסות להדלפות החמורות של חומרי השלמת החקירה שפורסמו יום קודם לכן (עוד בטרם הגיעו חומרי השלמת החקירה לידי ההגנה). המותב הנכבד התייחס בחומרה להדלפות וקבע כי מוטל על רשויות החקירה לבדוק את הטענות ולמנוע הישנות של הדלפות:

“אשר לטענה בדבר הדלפות חומרי החקירה לתקשורת – אנו סבורים שלא ניתן לעבור על כך לסדר היום, מקום בו הודלפו חומרי חקירה ערב הדיון, ואנו מצפים מרשויות החקירה שיפעלו לביורר העניין ושיעשו כל שנדרש כדי למנוע הדלפות בעתיד”.

5. עוד באותו היום פנה העותר ליועץ המשפטי לממשלה דאז, ד"ר אביחי מנדלבלט, בבקשה דחופה לפתיחה בחקירה פלילית בעניין ההדלפות. לשכת היועץ המשפטי לממשלה השיבה כי הטיפול בפנייה הועבר לאחריותו של פרקליט המדינה, ומאז, למיטב ידיעת הח"מ, לא בוצע דבר.

עותק מכתב הח"מ ליועץ המשפטי לממשלה מיום 16.11.2021 מצ"ב כנספח 1;

6. אוזלת ידן של רשויות החוק בחקירת ההדלפות בעניינו של המשיב (הדלפות שליוו את כל שלבי החקירה, השימוע והגשת כתב האישום בעניינו של המשיב ולא נחקרו מעולם), פוגעת קשות בזכותו של המשיב להליך הוגן, ודה פקטו מעודדת את המדליפים ואת אמצעי התקשורת להמשיך ולפרסם מידע ונתונים שהושגו בחטא.

7. מכל מקום ולענייננו, במבט ראשון ניתן היה לחשוב שמדובר בבקשה "רגילה" לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת עדים. בקשות כגון דא מוגשות תדיר לבית המשפט ועל פי רוב מתקבלות. **אלא שזו לא הבקשה שלפנינו.**

8. במקרה שלנו, הבקשה לתיקון כתב אישום לא עוסקת בהוספת עדים כדי להוכיח את האמור בכתב האישום, אלא, בבקשה להוספת עדים שאמורים להעיד (אם בכלל, ראה סעיף 7 לבקשה), על אירועים מובחנים ונפרדים **מחוץ** לכתב האישום.

9. כפי שציינה המאשימה, **השלמת החקירה נגדעה באיבה**. היועץ המשפטי לממשלה דאז החליט שמלבד פעולות החקירה שבוצעו במסגרת השלמת החקירה עד ליום 15.11.2021 אין מקום לבצע פעולות חקירה נוספות. בתוך כך, **לא נגבו גרסאותיהם של המשיב, של הגב' שרה נתניהו, ושל אנשי העסקים פאקר ומילצ'ן** (כאמור, היה ניסיון ליצור קשר עם מילצ'ן, ואולם בשיחת טלפון קצרה שהתקיימה עימו הוא ציין כי אינו בקו הבריאות וממילא כי הוא לא זוכר את האירועים ולכן אין טעם לחקור אותו בנושא).

10. בסעיף 5 לבקשה, ניסתה המאשימה לתת הסבר (גם אם דחוק) לאופן התנהלותה בעניין זה:

“לאחר לימוד חומרי החקירה הנוספים, החליט היועץ המשפטי לממשלה דאז לסיים את השלמת החקירה, ובעיקר שלא לחקור את מי מהמעורבים באזהרה. שיקול מרכזי לעניין זה היה השלב בו מצוי המשפט, וההשלכות הפוטנציאליות על המשך התנהלותו הרציף, דבר לו ייחס היועץ המשפטי לממשלה דאז חשיבות עליונה לטובת האינטרס הציבורי”.

11. מהמועד בו הודיעה המאשימה לבית המשפט הנכבד על השלמת החקירה (ביום 15.11.2021) ועד להגשת הבקשה ביום 13.4.2022 – במשך חמישה חודשים – לא ביצעה המאשימה פעולות חקירה נוספות כלשהן, ואף לא הודיעה לבית המשפט הנכבד או למשיב כי בכוונתה לתקן את כתב האישום או לעשות שימוש בתוצרי השלמת החקירה בדרך אחרת כלשהי.

12. מהאמור עולה שהמאשימה החליטה בהחלטה מושכלת שלא להוסיף ולבצע פעולות חקירה חיוניות ואלמנטריות בעניינים שעלו בחקירתה של הגב' קליין ובכך גילתה דעתה כי האירועים שנחקרו במסגרת השלמת החקירה לא חיוניים להוכחת אשמתו של המשיב. המאשימה גם החליטה בהחלטה מושכלת שלא לתקן את כתב האישום ולכלול בו עובדות נוספות, עובדות עליהן נחקרו הגב' קליין והעדים הנוספים.

13. משעה שהחליטה המאשימה שלא להשלים את השלמת החקירה ושלא לתקן את כתב האישום כדי לכלול בו את הטענות שעלו לכאורה בחקירתה של הגב' קליין, אין היא יכולה להוסיף לכתב האישום עדים כדי להעיד על האירועים שאותם החליטה בעצמה שלא לחקור ושלא להוסיפם לכתב האישום. הניסיון לעקוף את החלטת היועץ המשפטי לממשלה דאז שלא להוסיף ולחקור (ותהא הסיבה לכך אשר תהא) ושלא לתקן את כתב האישום כך שיכלול עובדות נוספות, באמצעות הגשת "בקשה צרה" לשיטתה להוספת עדים נועדה לכישלון והיא בבחינת ניסיון פסול לאחוז בחבל בשני קצותיו.

14. כפי שנראה להלן, מדובר בבקשה שיש לדחותה כיוון ש :

(א) הבקשה פוגעת ביכולתו של המשיב להתגונן. המאשימה מצהירה כי השלמת החקירה לא מיצתה את בירור העובדות הרלוונטיות לאותם אירועים, החשדות לא הוטחו במשיב בשום שלב וגם עתה הוא לא יודע מה הטענות העובדתיות המוכוונות כלפיו שכן האירועים הנטענים לא מופיעים בכתב האישום. בנסיבות אלה, קבלת הבקשה תפגע באפשרותו של המשיב להתגונן מפני התיקון – באופן שאף **סותר החלטות קודמות שניתנו על ידי המותב הנכבד** ;

למעשה, קבלת הבקשה תקים לנאשם **טענה נוספת של הגנה מן הצדק**, שכן אז יישמעו במסגרת ההליך עדים בקשר לאירועים שלא הוטחו בפניו במסגרת חקירותיו ושלא ניתנה לו ההזדמנות הסבירה להתגונן מפניהם ;

(ב) המאשימה מודה כי **תיקון כתב האישום אינו רלוונטי לבירור אשמתו של המשיב** – המאשימה הבהירה כי האירועים בעניינם בוצעה השלמת החקירה לא מופיעים בכתב האישום הנוכחי, וכי אין בכוונתה לבקש להוסיף אותם לכתב האישום. המשמעות היא שהמאשימה מבקשת להוסיף לרשימת עדי התביעה **עדים שמראש ידוע שהם עתידים להעיד על אירועים שלא מופיעים בכתב האישום ושלא יסייעו בבירור אשמתו של המשיב** ובכך לסרב לא לצורך את ההליך ;

(ג) הגשת הבקשה נגועה ב**שיהוי ניכר** – השלמת החקירה הסתיימה כבר ביום 15.11.2021. מאז ועד היום ההליך שבכותרת המשיך כסדרו מבלי שהמאשימה הגישה הודעה כלשהי לבית המשפט הנכבד. בכך נפגעת זכותו של המשיב להליך הוגן ו**נפגע אינטרס ההסתמכות** שלו ;

(ד) מאחר שהאירועים הנוספים לא נמצאים בכתב האישום ואין כוונה להוסיף אותם, ומאחר שהמשיב וגורמים רלוונטיים נוספים כלל לא נחקרו על אירועים אלה, המשמעות היא שיש לבקשה מטרה או לפחות תוצאה אחת ויחידה – **השחרת שמו של המשיב**. ברור כי מדובר במטרה לא לגיטימית ובסרבול מיותר שלא מצדיקים את תיקונו של כתב האישום.

15. יצוין כי המשיב סבר שנכון יהא לקיים **דיון בעל פה** בבקשה הנוכחית, ולו כדי שבית המשפט הנכבד ייחשף לחומרים שנאספו במסגרת השלמת החקירה.

16. נפנה להציג את הדברים בהרחבה המתבקשת.

ב. פגיעה בהזדמנות המשיב להתגונן

17. כבר בפתח חלק זה, חשוב להזכיר את פערי הכוחות הניכרים בין התביעה לבין ההגנה שכן "התביעה היא שבוחרת, לאחר שקילה מקצועית של חומר הראיות, האם להגיש כתב אישום, מתי ומה יהיה תוכנו מבחינת העובדות וסעיפי האישום, ובכך מכתובה את גדר ההליך גם עבור הנאשם" ת"פ (שלום ק"ש) 6333-10-17 שלוחת תביעות מרום הגליל והגולן נ' פינטו (נבו, 8.6.2021), סעיף 7).
18. סעיף 92(א) בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 מסמיך את בית המשפט, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לאפשר תיקון כתב אישום, על דרך של גריעה או הוספה "ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן". הנה, התרת התיקון תהא כפופה לכך שלא תקופח הגנת הנאשם (יי קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני, עמ' 948 (2009)).
19. לאחר תחילת המשפט, התביעה אינה רשאית לתקן את כתב האישום כאוות נפשה, והיא נדרשת לקבל את אישורו של בית המשפט. סעיף 92 לחוק סדר הדין הפלילי מבקש לאזן בין עקרונות של הוגנות ההליך והזכות של הנאשם להתגונן מפני המיוחס לו, לבין עקרונות של חשיפת האמת ועשיית המשפט.
20. אלא שבענייננו, העקרונות של מתן הזדמנות לנאשם להתגונן וחשיפת האמת לא עומדים זה כנגד זה, אלא זה לצד זה. קבלת בקשת המאשימה לא רק שתפגע באפשרותו של המשיב להתגונן מפני המיוחס לו, היא כלל לא תקדם את בירור האמת. קבלת בקשת המאשימה תוביל לניסיון פסול להשמיע עדים ביחס לאירועים שלא מוצה הבירור העובדתי בעניינם (ביחס לעובדות שכלל לא מופיעות בכתב האישום).
21. כאמור, בעקבות פנייתה של הגב' הדס קליין לפרקליטות, נפתחה השלמת חקירה בקשר לטענתה כי בעשר ההודעות שמסרה לאורך השנים היא לא ציינה שלושה אירועים בהם מר מילצ'ין ומר פאקר העניקו במתנה תכשיטים לגב' שרה נתניהו.
22. השלמת החקירה התקיימה בין התאריכים 11.10.2021 ל-15.11.2021.
23. במסגרת השלמת החקירה נגבו הודעות מהגב' קליין, ממר יונתן חסון ומהגב' אסתר קנר ז"ל. בנוסף, נערכה שיחת טלפון קצרה עם מר ארנון מילצ'ין, במהלכה הוא ציין כי אינו בקו הבריאיות וכי אינו זוכר את מרבית האירועים עליהם נשאל.
24. כמו כן, זומנו לחקירה ארבעה גורמים נוספים שלא נגבו מהם הודעות בעבר.
25. כפי שציננה המאשימה בבקשתה, היועץ המשפטי לממשלה הורה על עצירת השלמת החקירה ועל סיומה, מבלי למצות את הבירור העובדתי ביחס לאירועים אליהם התייחסה הגב' קליין. המאשימה טענה את שטענה בדבר הסיבה בגינה נעצרה החקירה (בסעיף 5 לבקשה), ואולם נציין כי דומה שהסיבה האמיתית בגינה השלמת החקירה נעצרה והסתיימה, היא שכבר בשלב זה הובהר שאין תוחלת לחקירות האירועים, כיוון שהאירועים המוכחשים לא נוגעים למשיב.
26. אי מיצוי הבירור העובדתי זועק.
27. ארבעת הגורמים הרלוונטיים ביותר לאירועים הנטענים לא נחקרו כלל – לא המשיב, לא הגב' נתניהו, לא מר ג'יימס פאקר ולא מר ארנון מילצ'ין. מדובר במי שנטען שהעניקו במתנה את התכשיטים (מילצ'ין ופאקר), במי שנטען שקיבלה את התכשיטים (הגב' נתניהו) ובגורם היחיד שנאשם במסגרת האישום השלישי (המשיב).

28. ראוי לשוב ולחדד, המשיב הוא היחיד שמבקשים לייחס לו עבירות במסגרת האישום השלישי. למרות זאת, בהחלטה מושכלת, החליט היועץ המשפטי לממשלה שלא להמשיך עם השלמת החקירה, שלא לבצע פעולות חקירה נוספות לבירור העובדות ובכלל זה שלא לגבות הודעה מהמשיב על אודות הטענות החדשות שהעלתה הגב' קליין.
29. המאשימה לא השלימה עם החלטותיה שלה, ועתה היא מבקשת להעיד עדי תביעה קיימים ושלושה גורמים נוספים על אותם שלושה אירועים שלא נחקרו עד תום ושלא נמצאים בכתב האישום.
30. בקשה להוסיף לרשימת עדי התביעה עדים שיעידו בקשר לאירועים שהמשיב לא נחקר בגינם, שלא מיוחסים לו בכתב האישום ושלא מוצתה החקירה בעניינם, תוביל לפגיעה אנושה במשיב, וביכולתו להתגונן מפני התיקון.

המשיב כלל אינו יודע מהו טענותיה העובדתיות של המאשימה בקשר לאירועים שנחקרו בהשלמת החקירה

31. משעה שהמאשימה לא ביקשה לתקן את כתב האישום "תיקון תוכני", הרי שהמשיב כלל אינו יודע מה לטענת המאשימה התרחש בקשר לאותם אירועים, ולכן הוא לא יודע מה נדרש ממנו להוכיח או מה נדרש ממנו להפריך.
32. כתב האישום אמור להכיל את תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שתאפשר את בירורם (סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי). העובדות המפורטות בכתב האישום אמורות להעניק לבית המשפט תיאור עובדתי מלא, בפרט בעניין החלק המיוחס לכל נאשם ונאשם; ולהציג בפני הנאשם את התמונה העובדתית שעליה מבקשת המאשימה לבסס את אשמתו, ובהתאם, לבסס את הגנתו כראוי.
33. האירועים עליהם אמורים להעיד העדים הנוספים לא מפורטים בכתב האישום והמאשימה החליטה שלא לתקן את כתב האישום כך שיכלול התייחסות לאירועים נטענים אלה.
34. המשיב לא יודע מה הטענות נגדו, למשל, האם לשיטת המאשימה האירועים הנטענים, חלקם או כולם, התרחשו או לא התרחשו; מה הסיבה בגינה ניתנו לכאורה המתנות; האם לשיטת המאשימה המשיב היה מודע להענקת המתנות ועוד. המשיב כלל אינו יודע מה מבקשת המאשימה לייחס בקשר לאירועים הנ"ל.
35. בנסיבות אלה, לא רק שלא ניתנה למשיב הזדמנות להתייחס לטענות החדשות עובר לבקשת התיקון, אלא שגם אם יתקבל התיקון, המשיב לא ידע מהן העובדות המדויקות שהמאשימה טוענת שהתרחשו ומה היא מייחסת לו בקשר לעובדות אלה.
36. המשמעות היא שהוספת העדים ושמיעת עדותם לא תתרום לבירור העובדות השנויות במחלוקת בין הצדדים, ותרחיב שלא לצורך את זירת המחלוקת בין הצדדים מחוץ לגבולות שנקבעו בכתב האישום. נפנה בהקשר זה לת"פ (שלום ת"א) 2793/07 פרקליטות מחוז ת"א נ' בר-אור (נבו, 30.10.2008), עמוד 6.
37. הבקשה לתיקון כתב האישום בעניינו של המשיב, היא בדיוק אותם המקרים עליהם מדברת הפסיקה בהם התיקון יפגע ביכולתו של הנאשם להתגונן, ואף יקים לנאשם טענות לפגם או פסול בכתב האישום.
38. דברים דומים נקבעו על ידי מותב נכבד זה במספר החלטות שהתקבלו במסגרת ההליך.
39. כך, ביום 27.10.2021 ביקשה המאשימה להעיד את מר אבי ברגר בקשר לאישום השלישי. כאשר עיין המותב הנכבד בהודעתו של מר ברגר במשטרה התברר כי האירועים עליהם ביקשה המאשימה להעיד את מר ברגר (ביחס לשאלת גובה דמי הזיכיון של ערוץ 10) לא מופיעים בכתב האישום שהוגש על ידה. בנסיבות אלה, קבע בית המשפט הנכבד כי אין לשמוע את עדותו של מר ברגר בקשר לגובה דמי הזיכיון של ערוץ 10 וזאת שכן

עדותו בהקשר זה חורגת מגדרי כתב האישום באופן שפוגע ביכולתו של הנאשם להתגונן (החלטה מיום 27.10.2021):

“לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, אנו מקבלים את עמדת ההגנה לפיה אין לשמוע עדותו של העד אבי ברגר בעניין הקשור בערוץ 10, בהיותה חורגת מן המסגרת שנקבעה בכתב האישום. האירוע אליו מתייחסת העדות, התרחש לפי הטענה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום. חרף זאת הוא לא נזכר בפרק בכתב האישום העוסק בתקופה זו, בניגוד לאירועים אחרים שפורטו בהרחבה. חסר זה מתחדד נוכח העובדה שפרשה אחרת הנוגעת לערוץ 10 כן נזכרת במפורש בכתב האישום בפרק ה. 3. יתר על כן, פרשה נוספת הנוגעת לערוץ 10 מוזכרת בפרק הנוגע לפעולות לפני התקופה הרלוונטית – פרק ד סעיף 21 א’. בנסיבות אלה, מקובלת עלינו טענת ההגנה כי שמיעת העדות בעניין זה פוגעת ביכולתו של הנאשם להתגונן, ולכן ההתנגדות מתקבלת”.

40. בדומה, כאשר ביקשה המאשימה להעיד את עד המדינה ניר חפץ על אירוע שלא נכלל בכתב האישום כדי לנסות להציג את המשיב באור שלילי, קיבל בית המשפט הנכבד את התנגדות ההגנה וקבע שאין מקום להעיד את עד המדינה על אירוע שלא נכלל בכתב האישום ושלא מסייע בבירור המחלוקות בין הצדדים (פרוטוקול הדיון מיום 30.11.2021, עמוד 61 שורה 22 – עמוד 64 שורה 22).

41. קביעותיו הברורות של בית המשפט הנכבד ביחס למר ברגר ולעד המדינה חפץ נכונות מקל וחומר גם בענייננו – הבקשה להוספת עדי תביעה חורגת מן המסגרת שנקבעה בכתב האישום, ושמיעת עדותם של העדים תפגע ביכולתו של המשיב להתגונן.

החשדות נגד המשיב לא הוצגו בפניו ולא ניתנה לו ההזדמנות להתמודד עם הטענות

42. הפגיעה בהגנת הנאשם מתבטאת גם בכך שהטענות הקשורות לאירועים הנתענים כלל לא הוטחו בפניו במסגרת חקירותיו במשטרה ולא ניתנה לו ההזדמנות להציג את גרסתו, ולהוכיח כי הטענות אינן נכונות או אינן נוגעות אליו.

43. זכותו של חשוד להציג את גרסתו במסגרת חקירה פלילית שנפתחת כנגדו הוכרה בפסיקת בתי המשפט כחלק מהזכות להליך הוגן, ויש בה משום הגשמת תכליתה העיקרית של החקירה: בירור וגילוי האמת. כך נפסק, למשל, בעניין ת"פ (ירושלים) 8633/12 מדינת ישראל נ' טל (נבו, 28.7.2013), פסקה 4:

“החובה לחקור את החשוד במסגרת חקירת העבירה, היא אפוא נגזרת של זכותו להליך הוגן, ושל מטרת החקירה וההליך: בירור האמת. חקירה שאינה קשובה לטענותיו של החשוד ואינה מבררת אותן עלולה להחטיא מטרה זו. יתר על כן, חקירה שאינה מעמתת את החשוד עם החשדות כנגדו ומאפשרת לו להגיב להם, עלולה להיתפס בעיני החשוד ובעיני הציבור כחד צדדית. כזו, אשר תרה אחר ראיות לביסוסה של הרשעה ואינה בוחנת בצורה מלאה וחפצה את אפשרות החפות”.

44. בהתאם לפסיקת בתי המשפט, על הרשות החוקרת חלה חובה לחקור את החשוד טרם הגשת כתב אישום נגדו. הפרת חובה זו, מהווה גם מהותי היורד לשורשו של ההליך. כך נקבעו בע"פ (חיפה) 1584/04 אלמרינ' נ' מדינת ישראל (נבו, 3.2.2005), פסקה 13, הדברים הבאים:

“לכל חשוד קמה זכות שטענותיו ייחקרו כדבעי. זכות זו היא זכות חוקתית המהווה פועל יוצא של הזכות למשפט הוגן, שמטרתה להגן על כל אדם לרבות חשוד, מפני

פגיעה בכבודו, בחירותו בקניינו, כמשמעותו בהוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הימנעות מביצוע פעולות חקירה ובמיוחד חקירת מעורבים ובדיקת גרסאותיהם מול ראיות אחרות, מהווה פגיעה בזכות הבסיסית למשפט הוגן ומערערת את אמינות גרסת המאשימה."

45. כן ראו: תו"ב 44105-04-12 ועדה מקומית לתכנון ובניה נ' נאסר (נבו, 12.6.2014); תו"ב 33830-08-18 עיריית בית שאן נ' רווח (נבו, 30.4.2020); ות"א 3647-03-14 עידה נ' מדינת ישראל (נבו, 7.9.2016).
46. ואכן, בתי המשפט מורים על ביטול כתבי אישום, מחמת טענת הגנה מן הצדק ונוכח הפגיעה בזכותו של נאשם להליך הוגן, כאשר הוגש כתב אישום נגד חשוד מבלי שנחקר כמתחייב ביחס לחשדות נגדו, ומבלי שהתאפשר לו למסור את גרסתו ביחס לאירועים המיוחסים לו (ראו, למשל, רע"ס (י-ם) 68844-12-15 מדינת ישראל נ' שויש (נבו, 23.4.2018); תו"ב 45938-09-15 ועדה מקומית לתכנון חדרה נ' קרול (נבו, 20.8.2017); ת"פ 5565/14 מדינת ישראל נ' סולימאן (19.7.2015)).
47. משהמשיב לא נחקר כלל ביחס לאירועים שנחקרו במסגרת השלמת החקירה, ואף לא נחקרו גורמים מהותיים נוספים, ברי כי מדובר בפגיעה גסה באפשרות שלו להתגונן מפני התיקון המתבקש.
48. למעשה, דווקא היעדרות לבקשת המאשימה תקים למשיב טענות של הגנה מן הצדק כנגד הניסיון להשמיע עדים ביחס לאירועים שאינם מפורטים בכתב האישום ושהמשיב לא נחקר בעניינם.
49. מדובר במקרה ייחודי שבו הבקשה לתיקון כתב האישום תפגע באפשרותו של הנאשם להתגונן מפני התיקון ולא תקדם את בירור האמת בשל אי מיצוי השלמת החקירה.

ג. הבקשה אינה רלוונטית לבירור המיוחס למשיב בכתב האישום

50. לא רק ששמיעת העדים תפגע בהגנתו של הנאשם, עדותם בכלל לא רלוונטית להליך.
51. אין חולק כי העדים הנוספים שהמאשימה מבקשת להוסיף לרשימת עדי התביעה עתידים להעיד על אירועים עצמאיים ונפרדים שלא נכללים בכתב האישום הקיים. עוד אין חולק, כי אין בכוונת המאשימה לבקש לתקן את כתב האישום כך שיכלול התייחסות לאירועים נטענים אלה.
52. המשמעות היא שמדובר באירועים שהמאשימה בחרה באופן מודע שלא לכלול בכתב האישום.
53. ולכן שמיעת עדותם של העדים, לא תתרום לקידום ההליך ולבירור טענות הצדדים. חלף זאת, העדת עדים ביחס לאירועים אלה רק תסרב ותעכב את ההליך שלא לצורך.
54. עם כל הכבוד, לא ניתן לקבל את טענת המאשימה כי עדותם של העדים הנוספים נדרשת כחלק "ממכלול הנסיבות הנוגעות לאישום השלישי בכתב האישום" (סעיף 12 לבקשת המאשימה). מכלול הנסיבות הנוגעות לאישום השלישי, כפי שרואה אותן המאשימה, מפורטות באישום השלישי של כתב האישום. במסגרת זו, פירטה המאשימה בהרחבה אילו מתנות הוענקו לטענתה על ידי אנשי העסקים מילצין ופאקר. באישום זה, התייחסה המאשימה באופן ספציפי לאותן מתנות שבגינן היא מייחסת עבירה פלילית למשיב.
55. שלושת האירועים שנחקרו במסגרת השלמת החקירה לא מפורטים בכתב האישום הנוכחי. כאמור לעיל, המאשימה היא שהחליטה לא למצות את הבירור העובדתי במסגרת השלמת החקירה והיא שהחליטה לא לתקן את כתב האישום כך שתיכלול בו התייחסות לאירועים הנטענים שהועלו על ידי הגבי קליין.
56. עדי תביעה, ועדי הגנה, אמורים להעיד בפני בית המשפט בקשר לאירועים הנטענים בכתב האישום וזאת כדי לסייע לבית המשפט להכריע במחלוקות שבין הצדדים. אין כל טעם להביא לעדות עדים שבהגדרה עתידים

להעיד על אודות אירועים שלא יקדמו את בירור טענות הצדדים בקשר לכתב האישום. העדים הנוספים הם עדים שאינם רלוונטיים לבירור אשמתו של המשיב, ואין בעדותם כדי לסייע לבית המשפט במלאכתו.

57. במצב דברים זה, קבלת הבקשה רק תוביל לסרבול המשפט ולהארכה שלו – שכן כאמור המשמעות היא הארכת דיוני ההוכחות ושמיעת עדים לא רלוונטיים ביחס לאירועים שאין להם זכר בכתב האישום. ונזכיר, לטענת המאשימה השלמת החקירה לא הושלמה בשל רצונו של היועץ המשפטי לממשלה שלא לעכב ולהאריך שלא לצורך את ניהול ההליך שבכותרת. אלא שבבקשתה הנוכחית, סותרת המאשימה את החלטתה שלה, ולמעשה מבקשת להאריך ולסרבול את ההליך, באמצעות בקשה לשמיעת עדויות לא רלוונטיות וחסרות תוחלת.

58. בנסיבות אלה, כאשר העדים הנוספים עתידים להעיד על אירועים נטענים שלא מופיעים בכתב האישום וכאשר אין בעדותם כדי להתמודד עם טענת הגנה כלשהי מצד המשיב, הרי שיש לדחות את הבקשה גם משום שעדותם של העדים אינה רלוונטית לבירור המיוחס למשיב בכתב האישום.

ד. שיהוי ניכר ופגיעה באינטרס ההסתמכות של המשיב

59. לכל אלה יש להוסיף גם את השיהוי הניכר בהגשת הבקשה לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת עדי תביעה.

60. נזכיר, השלמת החקירה התקיימה בין 21.10.2021 לבין 14.11.2021 והמאשימה הודיעה על קיומה של השלמת החקירה כבר ביום 15.11.2021.

61. מבקשת המאשימה לתיקון כתב אישום עולה כי לא בוצעו פעולות חקירה כלשהן לאחר תאריך זה, וכי למעשה היועץ המשפטי לממשלה הקודם, שסיים את תפקידו כבר ביום 1.2.2022, הורה על סיום השלמת החקירה לפני חודשים ארוכים.

62. למרות זאת, רק ביום 13.4.2022 הגישה המאשימה את בקשתה לתיקון כתב האישום.

63. בבקשה, המאשימה לא ניסתה אפילו להצדיק את העיכוב המשמעותי בהגשת הבקשה – שכן ברור שאין כל הסבר לעיכוב זה.

64. מאחר שפעולות החקירה האחרונות במסגרת השלמת החקירה בוצעו עובר ליום 15.11.2021, ומאחר שהחלטה שלא לבצע פעולות חקירה נוספות התקבלה על ידי היועץ המשפטי לממשלה הקודם לפני חודשים, אין סיבה כלשהי, בוודאי סיבה מוצדקת, להמתין עם הגשת הבקשה עד ליום 13.4.2022. יפים לעניין זה קביעותיו של בית הדין הצבאי ב-ל(בתי-דין צבאיים שומרון) 1360/12 **התביעה הצבאית נ' אלרחמאן עארף עווד** (נבו, 2.5.2013), סעיף 4:

“לאחר שקילת טיעוני הצדדים, החליט בית המשפט שלא להיעתר לבקשת התביעה, מאחר שלא נמצאו טעמים מוצדקים לשיהוי הארוך בהגשת הבקשה לתיקון כתב האישום, על ידי הוספת עד תביעה, שהצורך בו היה אמור להיות בידיעתה של התביעה כבר בתחילת המשפט. זאת, אף בשים לב לחלוף הזמן ממועד הגשת כתב האישום, התקופה הארוכה בה שהה הנאשם במעצר, ובעיקר נוכח העובדה כי התביעה כלל לא הייתה בטוחה כי בסופו של יום תגיש בקשה לתיקון כתב האישום, אלא אך ביקשה שהות 'לשקול' זאת”.

65. המשיב הסתמך על התנהלותה של המאשימה והניח כי המאשימה לא תבקש לכלול את האירועים הנטענים במסגרת ניהול ההליך שבכותרת.

66. מדובר בהנחה סבירה ומושכלת נוכח התנהלות המאשימה וגם בכך נפגעה זכותו של המשיב להליך הוגן.

67. בנסיבות אלה, וגם בשל השיהוי הניכר בהגשת הבקשה והסתמכותו של המשיב על התנהלותה המאשימה, יש לדחות את הבקשה לתיקון כתב האישום (נפנה בהקשר זה לת"פ (שלום חדרה) 2593/06 **מדינת ישראל - המשרד לאיכות הסביבה נ' אמבר מכון לתערוכות - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ** (נבו, 30.01.2008), פסקה 31; וכן לספרו של המלומד נקדימון **הגנה מן הצדק** עמודים 244-245).

ה. כפועל יוצא של דברים – תיקון שכל מהותו ניסיון להשחיר את שמו של המשיב

68. משעה שהשלמת החקירה לא מיצתה את הבירור העובדתי, ומשעה שהאירועים הנטענים על ידי הגב' קליין לא מופיעים בכתב האישום ואין כוונה להוסיף אותם לכתב האישום – ברור כי שמיעת עדותם של העדים הנוספים ובכלל ביחס לאירועים אלה תוביל לתוצאה אחת ויחידה, ניסיון ליצור הטיה שלילית נגד המשיב תוך סרבול של ההליך המשפטי שלא לצורך.

69. עם כל הכבוד, השחרת שמו של המשיב היא אינה מטרה לגיטימית במשפט פלילי, ובכלל.

70. ניתן להקביל את המקרה שבפנינו לאיסור החל על המאשימה לכלול בכתב האישום עבירות שהתיישנו. האיסור נובע מן הכלל הבסיסי לפיו אין להציג בפני בית המשפט טענות שאינן רלוונטיות לבירור האשמה, כדוגמת טענה לביצוע עבירות שהתיישנו, על מנת שלא להטות את דעתו של בית המשפט שיושב בדין:

"ככלל, תובע לא יכלול בכתב האישום התייחסות להרשעות או לעבירות קודמות שביצע הנאשם שהתביעה אינה מבקשת להרשיעו בגינן במסגרת כתב האישום המוגש על ידיו. זאת, על מנת שלא להטות את דעת בית המשפט לרעה לגבינו" (סעיף 56 להנחיית פרקליט המדינה מספר 3.1 – "הכנה וניסוח כתב אישום").

71. בתי המשפט עמדו באופן עקבי על כך שהמאשימה מנועה מלכלול פרטים בכתב האישום שיש בהם כדי ליצור הטיה שלילית נגד הנאשם, ולייחס לו מעשים שהוא אינו מועמד לדין בגינם באותו ההליך.

72. כך למשך בת"פ (מחוזי מרכז) 13-06-56235 **מדינת ישראל נ' יחזקאל גבריאל** (נבו, 14.9.2016) נקבע כי:

"... צודקת אפוא ההגנה בטענתה, כי העבירות הללו נכללו בכתב האישום בבחינת 'סרח עודף', כדי להשחיר את פניו של הנאשם ולהצביע על פן נוסף לכאורה בהתנהלותו הפלילית. אף מבלי להיכנס לשאלה אם יש בייחוס העבירות הללו לנאשמים ובפרט לנאשמת משום אכיפה בררנית, המקימה טענה של הגנה מן הצדק אם לא - לא היה מקום לכלול אותן בכתב האישום במסגרת מסכת האישומים החמורה והמסועפת המתוארת בו" (פסקאות 137-138 להכרעת הדין).

73. בת"פ (שלום נצ') 17-02-6162 **מדינת ישראל נ' קאסם סואעד** (נבו, 28.12.2017) נקבע כי על המאשימה למחוק מכתב האישום פירוט עובדתי מיותר שאינו נוגע לאישומים המיוחסים לנאשם, כאשר פירוט זה משחיר את פניו של הנאשם:

"מעיון בכתב האישום בנוסחו המקורי, עולה כי ב"כ המאשימה ניסחה באריכות ולפרטים את אירוע השוד שהתרחש לכאורה באתר הבנייה, והדעת נותנת כי פירוט כזה הוא למעלה מן הנדרש כדי לספק את הרקע הנחוץ להבנת האירוע במלואו, ואכן, כפי טענת הסגור, עלול להשחיר את פני הנאשמים שלא לצורך ולשוות חומרה יתרה למעשיהם. עם זאת, מעיון בכתב האישום המתוקן, עולה כי צומצם באופן ניכר תיאור האירוע, והנפח שהוא תופס בכתב האישום המתוקן קטן בהרבה. לאחר

ששבתי ובחנתי את כתב האישום המתוקן, סבורני כי ניתן וראוי אף לצמצם עוד את תיאור הרקע המתייחס לאירוע השוד, אשר כאמור אינו מיוחס במישרין לנאשמים, אלא שכל שנטען לגביו הוא כי בוצע ע"י אחרים לשם קידום הקשר עמם, וזאת על-מנת לצמצם את אותן עובדות רקע למינימום הדרוש" (שם, פסקאות 12-13).

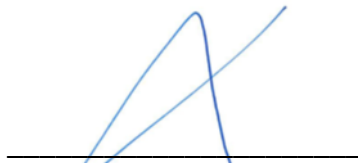
74. באופן דומה קבע בית המשפט העליון בע"פ 5972/07 פלוני נ' מדינת ישראל (21.2.2008) כי אין לכלול בכתב אישום התייחסות בדבר עברו הפלילי של הנאשם כיוון שהיא "עלולה להוביל לגיבושה של דעה קדומה שלילית בקרב כלפי הנאשם". ראו בעניין זה גם את שנפסק בע"פ 409/74 שאבי נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(1) 587 (1974).

75. הדברים נכונים מקל וחומר בענייננו, שכן המאשימה מודה במפורש כי הברור העובדתי ביחס לאירועים הנטענים לא הושלם, לא ניתנה למשיב הזדמנות להתמודד עם החשדות החדשים, ואף אין כל כוונה לייחס למשיב עבירה כלשהי מכוח האירועים הנטענים.

76. בנסיבות אלה, כאשר כתב האישום לא מתייחס בכלל לאירועים הנטענים, כאשר הברור העובדתי ביחס לאירועים אלה לא הושלם וכאשר לא ניתנה למשיב הזדמנות סבירה להתמודד עם הטענות – ברור שאין מקום להתיר את תיקון כתב האישום רק כדי לנסות ולהשחיר את שמו של המשיב.

ו. סוף דבר

77. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את הבקשה.

נועה מילשטיין, עו"ד

עמית חדד, עו"ד

ב"כ המשיב

זמן ביצוע הפעולה: 20:51 15/05/2022
מספר תיק: 67104-01-20
סוג מסמך: תגובה/תשובה
מספר אסמכתא למעקב: 11263633

על המגיש לשמור את מספר האסמכתא לשם קבלת מידע אודותיו
המסמך הועבר לבדיקת מזכירות.

• אם יאושר, יתויק בתיק ומועד ההגשה החוקי יחושב לפי זמן ביצוע הפעולה באתר ולא לפי תאריך האישור במזכירות.
כמו כן, יופק אישור שיוצג בתיקיית תיק נייר.

• אם לא יאושר, תשלח למגיש הודעה על כך.